

## Ց Ա Ն Կ

### ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹՅԱՆ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ

(ՀՀ կառավարության 2008 թվականի 14 օգոստոսի <<Հայաստանի Հանրապետության բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին>> N 967-Ն որոշմամբ հաստատված)

| NN<br>ը/կ | Անվանումը                                                       | Տեղադիրքը                                                                    | Դասակարգում            | Հաստատված<br><br>ՀՀ<br>բնապահպանության<br>նախարարի<br>հրամանով |
|-----------|-----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|------------------------|----------------------------------------------------------------|
| 1.        | «Տափակ բլուր»<br>լիպարիտային գմբեթ                              | Թաթուլ գյուղից 2.0 կմ հվ-արմ                                                 | Երկրաբանական հուշարձան |                                                                |
| 2.        | «Բազալտե արև»,<br>Եզակի ճառագայթածև<br>անջատում                 | Բյուրական գյուղից 7 կմ հս, Արխաշան գետի ձախափնյա մասում Ամբերդ<br>ամրոցի մոտ | Երկրաբանական հուշարձան |                                                                |
| 3.        | «Տատիկ» քարե նական<br>քանդակ                                    | Դաշտադեմ գյուղի հվ-արլ. եզրին                                                | Երկրաբանական հուշարձան |                                                                |
| 4.        | «Փոքր Արտենի»<br>հրաբուխ                                        | Արևուտ գյուղից 2.5 կմ հվ-արմ.                                                | Երկրաբանական հուշարձան |                                                                |
| 5.        | «Քարե կարկուտ»<br>տեքստուրային<br>առանձնահատուկ<br>ներփակումներ | Սարալանջ գյուղից մոտ 3.0 կմ հս-արմ.                                          | Երկրաբանական հուշարձան |                                                                |

|     |                                     |                                                                                                            |                           |  |
|-----|-------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|--|
| 6.  | Արայի լեռան խառնարանը               | Արտաշավան գյուղից 6 կմ հս-արլ.                                                                             | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 7.  | «Անանուն» ժայռ-մնացուկներ           | Սարալանջ գյուղից 4.5 կմ հվ-արմ, Արայի լեռ, հրաբխի հարավային լանջերին                                       | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 8.  | «Անանուն» էրոզիոն աշտարակ           | Սարալանջ գյուղից 4 կմ արմ., Արայի լեռան հրաբխի խառնարանում                                                 | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 9.  | «Չինգիլային դաշտ» քարե կուտակումներ | Քուչակ գյուղից մոտ 1.5 կմ հս-արմ, «Էլյի Բերդ» տանող ճանապարհին                                             | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 10. | «Մեծ Արտենի» էքստրուզիվ կոն         | Բնապատմական համալիր Մեծ Արտենի լեռ (2047մ), քարեդարյան (օլիգոցեն) հասակի եզակի հնագիտական հուշարձաններ     | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 11. | «Սրբի» կամ «Քառասուն» աղբյուր       | Ապարան քաղաքի կենտրոնում, ծ.մ-ից 1870 մ բարձրության վրա                                                    | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 12. | «Քյահրիզ» աղբյուր                   | Գեղաձոր գյուղից 8.5 կմ հվ-արմ, Գեղաձոր գետի վերին հոսանքի տրոգային կրկեսի վերին եզրին                      | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 13. | «Գեղաձոր» աղբյուր                   | Գեղաձոր գյուղից 7.5 կմ հվ-արմ, Գեղաձոր գետի վերին հոսանքի տրոգային կրկեսում, 9 մ-ից 3000 մ բարձրության վրա | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 14. | «Ջաղացի» աղբյուր                    | Ղազարավան գյուղի հվ ծայրամասում, ծ.մ-ից 1180 մ բարձրության վրա                                             | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 15. | «Ամբերդ» լիճ                        | Բյուրականից մոտ 2.1 կմ հս-արմ, Արագած լեռան հվ-արմ. մերձկատարային սարավանդին                               | Ջրագրական հուշարձան       |  |
| 16. | «Լեսինգ» լիճ                        | Ծաղկաշեն գյուղից մոտ 11 կմ հս-արմ, Արագած լեռնազանգվածի հս-արլ. լանջին                                     | Ջրագրական հուշարձան       |  |
| 17. | «Ումրոյ» լիճ                        | Ծաղկաշեն գյուղից մոտ 8 կմ հս-արմ, Արագած լեռնազանգվածի արլ. լանջին                                         | Ջրագրական հուշարձան       |  |

|                                           |                                                  |                                                                                                                                                                           |                                                                                         |   |
|-------------------------------------------|--------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 18.                                       | «Գեղարոտի» ջրվեժ                                 | Արագած գյուղից 11 կմ հս-արմ.                                                                                                                                              | Ջրագրական հուշարձան                                                                     |   |
| 19.                                       | «Մեծ Արտենի»<br>էքստրուզիվ կոն                   | Արևուտ գյուղից 2 կմ հվ-արմ.                                                                                                                                               | Բնապատմական հուշարձան                                                                   |   |
| 20.                                       | «Արտաշավան»<br>բնապատմական<br>համալիր            | Արտաշավան գյուղի արլ. եզրին                                                                                                                                               | Բնապատմական հուշարձան                                                                   |   |
| 21.                                       | «Աստվածընկալ»<br>հրաբխային տուֆերի<br>ստվարաշերտ | Հարթավան գյուղից մոտ 4 կմ դեպի արլ, Քասախ գետի կիրճի աջ լանջին                                                                                                            | Բնապատմական հուշարձան                                                                   |   |
| 22.                                       | «Քասախի<br>դարավանդներ»                          | Օհանավան գյուղի արլ. եզրին                                                                                                                                                | Բնապատմական հուշարձան                                                                   |   |
| 23.                                       | «Քասախի կիրճ»                                    | Սաղմոսավան գյուղ                                                                                                                                                          | Բնապատմական հուշարձան                                                                   |   |
| <b>Ընդամենը՝ ՀՀ Արագածոտնի մարզում-23</b> |                                                  |                                                                                                                                                                           | Երկրաբանական – 10<br><br>Ջրաերկրաբանական – 4<br><br>Ջրագրական – 4<br><br>Բնապատմական- 5 | - |
| <b><u>ՀՀ Արարատի մարզ</u></b>             |                                                  |                                                                                                                                                                           |                                                                                         |   |
| 24.                                       | «Անծավիկ» քարանձավ                               | Վեդի քաղաքից մոտ 20 կմ հս-արլ, Ուխտուակուն գետի աջ ափին,<br>Դարանդ գետի հետ միախառնման տեղից 08 կմ հոսանքով վեր, 40 մ<br>գետի հունից բարձր, ծ.մ-ից 2100 մ բարձրության վրա | Երկրաբանական հուշարձան                                                                  |   |
| 25.                                       | «Դաշտաքար»<br>քարանձավ                           | Դաշտաքար գյուղից 02 կմ հվ, Անահավատքար լեռան հս լանջին, հիմքից<br>400 մ բարձրության վրա                                                                                   | Երկրաբանական հուշարձան                                                                  |   |
| 26.                                       | «Մեծ հոր» համակարգ<br>անձավային                  | Շաղափ գյուղից 3 կմ հս-արլ, ծ.մ-ից 2200 մ բարձրության վրա                                                                                                                  | Երկրաբանական հուշարձան                                                                  |   |

|                                         |                                       |                                                                                       |                                       |   |
|-----------------------------------------|---------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|---|
|                                         | համակարգ»                             |                                                                                       |                                       |   |
| 27.                                     | «Անանուն» շերտավոր նստվածքներ         | Տիգրանաշեն-Պարույր Սևակ գյուղերի ճանապարհի 17-րդ կմ-ի վրա                             | Երկրաբանական հուշարձան                |   |
| 28.                                     | «Անանուն» անտիկլինալ ծալք             | Երևան-Մեղրի խճուղու 81-րդ կմ (Տիգրանաշեն-Պարույր Սևակ հատվածի 15-րդ կմ)               | Երկրաբանական հուշարձան                |   |
| 29.                                     | «Անանուն» ծալքավոր ստրուկտուրա        | Երևան-Մեղրի խճուղու 81-րդ կմ (Տիգրանաշեն-Պարույր Սևակ հատվածի 15-րդ կմ)               | Երկրաբանական հուշարձան                |   |
| 30.                                     | «Անանուն» ծալքագոյացման մերկացում     | Ուրցաձոր գյուղից 4,5 կմ դեպի հս., Վեդի գետի աջ ափին                                   | Երկրաբանական հուշարձան                |   |
| 31.                                     | «Հորթունի» բրածո ֆլորա                | Զանգակատուն գյուղից 8 կմ հս-արլ.                                                      | Երկրաբանական հուշարձան                |   |
| 32.                                     | «Ջերմանիսի» բրածո ֆլորա               | Ուրցաձոր գյուղից մոտ 20 կմ գետի հոսանքով վեր, նախկին Ջերմանիս գյուղատեղիի մոտակայքում | Երկրաբանական հուշարձան                |   |
| 33.                                     | «Վեդի գետի ավազանի» բրածո ֆաունա      | Վեդի գետի ավազան, Ուրցաձոր գյուղից 15 կմ հս-արլ.                                      | Երկրաբանական հուշարձան                |   |
| 34.                                     | «Աղակալած ճահճուտ»                    | քաղ. Արարատ, հանքային աղբյուրների մոտ, ծ.մ-ից մոտ 850 մ բարձրության վրա               | Կենսաբանական հուշարձան                |   |
| <b>Ընդամենը՝ ՀՀ Արարատի մարզում -11</b> |                                       |                                                                                       | Երկրաբանական – 10<br>Կենսաբանական – 1 | - |
|                                         |                                       | <b><u>ՀՀ Արմավիրի մարզ</u></b>                                                        |                                       |   |
| 35.                                     | «Մեծամոր» լիճ                         | Տարոնիկ գյուղից մոտ 3 կմ հս-արմ.                                                      | Ջրագրական հուշարձան                   |   |
| 36.                                     | «Ավազասեր (պսամոֆիլ) բուսականություն» | քաղ. Վաղարշապատ, Զվարթնոց տաճարի մոտ                                                  | Կենսաբանական հուշարձան                |   |

|                                    |                                                 |                                                                                               |                                   |   |
|------------------------------------|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|---|
| 37.                                | «Ջրաճահճային բուսականություն»                   | Մեծամոր լիճ                                                                                   | Կենսաբանական հուշարձան            |   |
| Ընդամենը՝ ՀՀ Արմավիրի մարզում՝ 3   |                                                 |                                                                                               | Ջրագրական – 1<br>Կենսաբանական – 2 | - |
| <b><u>ՀՀ Գեղարքունիքի մարզ</u></b> |                                                 |                                                                                               |                                   |   |
| 38.                                | «Սևկատար» հրաբուխ                               | Գավառ քաղաքից 20 կմ արլ.                                                                      | Երկրաբանական հուշարձան            |   |
| 39.                                | «Աժդահակ» հրաբուխ                               | Գավառ քաղաքից 25 կմ հվ-արմ.                                                                   | Երկրաբանական հուշարձան            |   |
| 40.                                | «Անանուն» ծալքավորում                           | Սևանա լճի հս-արլ. Ափին, երկաթուղու պաստառի հատվածում, Սևան քաղաքի մոտ 45 կմ հեռավորության վրա | Երկրաբանական հուշարձան            |   |
| 41.                                | «Քարե ծով» քարացրոններ (չինգիլներ)              | Լճաշեն գյուղից 1 կմ դեպի խարամային քարհանք                                                    | Երկրաբանական հուշարձան            |   |
| 42.                                | «Անանուն» հրաբխային արտահայտված շերտավորություն | Լճաշեն գյուղից 1 կմ հվ, հրախային խարամների գործող քարհանքի մոտ                                | Երկրաբանական հուշարձան            |   |
| 43.                                | «Արմաղան» հրաբուխ                               | Մադինա գյուղից 3.5 կմ արմ.                                                                    | Երկրաբանական հուշարձան            |   |
| 44.                                | «Հայրավանք» բրածո ֆաունա                        | Հայրավանք գյուղից 2-3 կմ հս-արլ.                                                              | Երկրաբանական հուշարձան            |   |
| 45.                                | «Սարանց» աղբյուր                                | Գավառ քաղաքի Հացառատ թաղամասում, ծ.մ-ից 1937 մ բարձրության վրա                                | Ջրաերկրաբանական հուշարձան         |   |
| 46.                                | «Խաչերի» աղբյուր                                | Գավառ քաղաքի արմ. Ծայրամասում                                                                 | Ջրաերկրաբանական հուշարձան         |   |

|                                              |                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                             |                         |
|----------------------------------------------|--------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| 47.                                          | «Արցունք քար» աղբյուր                            | Ակունք գյուղի տարածքում, ծ.մ-ից 1980 մ բարձրության վրա                                                                                                                                                                                                      | Ջրաերկրաբանական հուշարձան                                                   |                         |
| 48.                                          | «Անանուն» աղբյուր                                | Լճավան գյուղի տարածքում, ծ.մ-ից 2045 մ բարձրության վրա                                                                                                                                                                                                      | Ջրաերկրաբանական հուշարձան                                                   |                         |
| 49.                                          | «Անանուն» աղբյուր                                | Կարճաղբյուր գյուղի հվ-արլ. Եզրին, ծ.մ-ից 1930 մ բարձրության վրա                                                                                                                                                                                             | Ջրաերկրաբանական հուշարձան                                                   |                         |
| 50.                                          | «Վանքի աղբյուր» աղբյուրների խումբ                | Սարուխան գյուղի հվ. Ծայրամասում, ծ.մ-ից 1977 մ բարձրության վրա                                                                                                                                                                                              | Ջրաերկրաբանական հուշարձան                                                   |                         |
| 51.                                          | «Ակնա» լիճ                                       | Ծաղկաշեն գյուղից 10 կմ արմ., Ակնասար լեռան լանջին                                                                                                                                                                                                           | Ջրագրական հուշարձան                                                         |                         |
| 52.                                          | «Ենթալպյան մարգագետին»                           | Դրախտիկ գյուղի մոտ                                                                                                                                                                                                                                          | Կենսաբանական հուշարձան                                                      |                         |
| <b>Ընդամենը՝ ՀՀ Գեղարքունիքի մարզում- 15</b> |                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                             | Երկրաբանական – 7<br>Ջրաերկրաբանական – 6<br>Ջրագրական – 1<br>Կենսաբանական- 1 | -                       |
| 53.                                          | «Բազալտանման ապարների (Դիաբազների) զոլավոր դայք» | <b>ՀՀ Լոռու մարզ</b><br>Ալավերդի քաղաքային համայնք, Լավվար գետի միջին հոսանք, կիրճի աջ ափին՝ Դարկ լեռնագագաթի հարավ-արևելյան ստորոտին, Ալավերդի «Լենհանքեր» ավտոճանապարհից մոտ 300 մ դեպի արևմուտք, Մադան գյուղի արևմտյան ծայրամասից մոտ 500մ դեպի արևմուտք | Երկրաբանական հուշարձան                                                      | 05.08.2014թ.<br>N 218-Ն |
| 54.                                          | «Գետնանձավ» անձավային թունել                     | Լոռի բերդ գյուղից 2 կմ հվ-արլ, Ձորագետի ձախ ափին, հունից 40 մ բարձրության վրա                                                                                                                                                                               | Երկրաբանական հուշարձան                                                      | 05.08.2014թ.            |

|                                       |                                         |                                                                                                                                                       |                                                                                     |                         |
|---------------------------------------|-----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
|                                       |                                         |                                                                                                                                                       |                                                                                     | N 218-Ն                 |
| 55.                                   | «Ձորագետի հրային ներժայթուկ»            | Ձորագետ և Փամբակ գետերի հատման կետում, Ալավերդի-Վանաձոր ավտոմայրուղու աջ կողմում՝ մոտ 10 մ չհասած առաջին թունելի մուտք                                | Երկրաբանական հուշարձան                                                              | 05.08.2014թ.<br>N 218-Ն |
| 56.                                   | «Տրավերտիններ դոլերիտային բազալտներում» | Մարց գյուղի խաչմերուկից մոտ 50մ վերև, Մարց-Աթան գրունտային ավտոճանապարհի ձախ կողմում                                                                  | Երկրաբանական հուշարձան                                                              | 05.08.2014թ.<br>N 218-Ն |
| 57.                                   | «Թռչկան» ջրվեժ                          | Մեծ Պառնի գյուղական համայնք, Չիչխան գետի աջակողմյան Թռչկան վտակի վրա                                                                                  | Ջրագրական հուշարձան                                                                 | 09.11.2012թ.<br>N 293-Ն |
| 58.                                   | «Դսեղի Ծովեր» լիճ                       | Դսեղ գյուղից 3 կմ արևելք-հարավ-արևելք, Սևորդաց լեռնաշղթայի Ծովիղաշ լեռնագագաթի հյուսիսային լանջի ափսեաձև գոգավորությունում                            | Ջրագրական հուշարձան                                                                 | 05.08.2014թ.<br>N 218-Ն |
| 59.                                   | «Օձի պորտ»                              | Արդվի գյուղական համայնքի արևելյան մասում, Հովնան Օձունեցու կաթողիկոսի մատուռից 120մ հյուսիս-արևմուտք                                                  | Բնապատմական հուշարձան                                                               | 05.08.2014թ.<br>N 218-Ն |
| 60.                                   | «Շամլուղի լճակ»                         | Շամլուղ գյուղական համայնք                                                                                                                             | Ջրագրական հուշարձան                                                                 | 05.08.2014թ.<br>N 218-Ն |
| 61.                                   | «Քոշաքարի մրտավարդ»                     | Մարգահովիտ գյուղական համայնքի հյուսիսային սահմանագծից մոտ 1 կմ հեռավորության վրա, Գուգարքի անտառտնտեսության Եղեգնուտի անտառպետության բարձրադիր գոտում | Կենսաբանական հուշարձան                                                              | 05.08.2014թ.<br>N 218-Ն |
| <b>Ընդամենը՝ ՀՀ Լոռու մարզում - 9</b> |                                         |                                                                                                                                                       | Երկրաբանական – 4<br><br>Կենսաբանական – 1<br><br>Ջրագրական – 3<br><br>Բնապատմական- 1 | 9                       |

|     |                                                                    | <b>ՀՀ Կոտայքի մարզ</b>                                   |                        |                      |
|-----|--------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|------------------------|----------------------|
| 62. | «Անանուն» խզվածքներ                                                | Եղվարդ ավանից հվ, ավազահանքի մոտ                         | Երկրաբանական հուշարձան |                      |
| 63. | Թագավորանիստ խարամային կոնի պեմզաների և խարամների կոնտակտ          | Եղվարդ քաղաքից 3.5 կմ դեպի հարավ                         | Երկրաբանական հուշարձան |                      |
| 64. | «Թագավորանիստ» խարամային կոն                                       | Եղվարդ ավանից 3 կմ հվ, Աշտարակ տանող խճուղու ձախ կողմում | Երկրաբանական հուշարձան |                      |
| 65. | «Պեղիտե փիղ» քարե քանդակ                                           | Չարենցավան քաղաքից 2 կմ հվ, քարահանքի մոտ                | Երկրաբանական հուշարձան |                      |
| 66. | «Անանուն» բյուրեղային թերթաքարերի ու վերին կավճի կրաքարերի կոնտակտ | Բջնի գյուղի արևմտյան ծայրամասում                         | Երկրաբանական հուշարձան |                      |
| 67. | «Ծակ քար» բնական թունել                                            | Ջնի գյուղի մատույցներում, Հրազդան գետի ձախ ափին          | Երկրաբանական հուշարձան |                      |
| 68. | «Բազալտե երգեհոն» սյունաձև բազալտներ                               | Գառնի գյուղից մոտ 1.0 կմ հվ-արլ, Ազատ գետի կիրճում       | Երկրաբանական հուշարձան | 18.08.2017թ.<br>N274 |
| 69. | «Անանուն» քարայր սյունաձև բազալտներում                             | Գառնի գյուղից մոտ 1,0 կմ հվ-արլ, Ազատ գետի կիրճում       | Երկրաբանական հուշարձան | 18.08.2017թ.<br>N274 |
| 70. | «Անանուն» լանջային էրոզիա                                          | Ազատ գետի աջակողմյան ափերին                              | Երկրաբանական հուշարձան |                      |
| 71. | «Անանուն» լավային ծալքեր                                           | Գառնի գյուղից մոտ 1.0 կմ հվ-արլ, Ազատ գետի կիրճում       | Երկրաբանական հուշարձան |                      |
| 72. | «Անանուն» խորշեր                                                   | Գողթ գյուղից մոտ 3.0 կմ հս-արլ.                          | Երկրաբանական հուշարձան |                      |



|     |                                     |                                                                                                             |                           |  |
|-----|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|--|
| 73. | «Հատիս» հրաբուխ                     | Ջովաշեն գյուղից 2.0 կմ արմ.                                                                                 | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 74. | «Ավազան» հրաբխային գմբեթ            | Կարենիս գյուղից 1.5 կմ հս-արլ.                                                                              | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 75. | «Կարենիս» հրաբխային գմբեթ           | Կարենիս գյուղից 0.5 կմ հս-արլ.                                                                              | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 76. | «Անանուն» ապարների բնորոշ մերկացում | Նոտնուս գյուղի և Արգելի ՀԷԿ-ի միջև                                                                          | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 77. | «Անանուն» օբսիդիանի ելքեր           | Ջրաբեր գյուղից մոտ 1.5 կմ հս-արմ, Երևան-Սևան խճուղու աջ կողմում                                             | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 78. | «Անանուն» քարե կուտակումներ         | Քաղսի գյուղի հվ-արմ. եզրին, Հրազդանի կիրճում                                                                | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 79. | «Գութանասար» հրաբուխ                | Ֆանտան գյուղից 3 կմ հվ.                                                                                     | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 80. | «Լեռնահովիտ» քարային կուտակումներ   | Ֆանտան գյուղից 4-5 կմ հվ-արլ, «Թեզխարա» գյուղատեղիի մոտ                                                     | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 81. | Ձորաղբյուրի (Մանգյուսի) բրածո ֆլորա | գյուղ Ձորաղբյուր                                                                                            | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 82. | «Հաղպրտանք» աղբյուր                 | Հրազդան քաղաքի Վանատուր (Աթարեկյան) թաղամասի արլ. ծայրամասում, 1.5 կմ հս-արմ, ծ.մ-ից 1755 մ բարձրության վրա | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 83. | «Համով» աղբյուր                     | Ակունք գյուղի հվ-արմ. ծայրամասում, եկեղեցու մոտ, ծ.մ-ից 1450 մ բարձրության վրա                              | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 84. | «Քաղցր» աղբյուր                     | Արզնի գյուղից 150 մ հվ-արմ., Հրազդան գետի ձախ ափին, ծ.մ-ից 1300 մ բարձրության վրա                           | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 85. | «Ձորի» աղբյուր                      | Գողթ գյուղից 0.3 կմ հս-արլ, Գողթ գետի աջ ափին, ծ.մ-ից 1580 մ                                                | Ջրաերկրաբանական           |  |

|                                        |                                         |                                                                                                                                              |                                                                                         |   |
|----------------------------------------|-----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|---|
|                                        |                                         | բարձրության վրա                                                                                                                              | հուշարձան                                                                               |   |
| 86.                                    | «Ավազան» աղբյուր                        | Կաթնաղյուր գյուղից 0.3 կմ հս-արլ, ծ.մ-ից 1450 մ բարձրության վրա                                                                              | Ջրաերկրաբանական հուշարձան                                                               |   |
| 87.                                    | «Սագերի» լիճ                            | Գեղարդ գյուղից մոտ 4 կմ հս.                                                                                                                  | Ջրագրական հուշարձան                                                                     |   |
| 88.                                    | «Վիշապա» լիճ                            | Գեղարդ գյուղից մոտ 4 կմ արլ.                                                                                                                 | Ջրագրական հուշարձան                                                                     |   |
| 89.                                    | «Բազմալիճք» լիճ                         | Սևաբերդ գյուղից մոտ 3 կմ հս.                                                                                                                 | Ջրագրական հուշարձան                                                                     |   |
| 90.                                    | «Լուսնալիճ» լիճ                         | Սևաբերդ գյուղից մոտ 7 կմ հս-արլ.                                                                                                             | Ջրագրական հուշարձան                                                                     |   |
| 91.                                    | «Ողջաբերդ»<br>բնապատմական<br>համալիր    | Ողջաբերդ գյուղի հս-արլ. մասում                                                                                                               | Բնապատմական հուշարձան                                                                   |   |
| 92.                                    | «Ռեիկտային կրկես<br>Քյորոլլի լեռան մոտ» | Արտավազ գյուղի մոտ                                                                                                                           | Կենսաբանական հուշարձան                                                                  |   |
| 93.                                    | «Ալպյան գորգ»                           | Մեղրաձոր-Ֆիոլետովի գրունտային ճանապարհի ամենաբարձր մասում<br>(Փամբակ լեռնաշղթայի Ամպասարի գագաթային մասում, ծ.մ-ից 300 մ<br>բարձրության վրա) | Կենսաբանական հուշարձան                                                                  |   |
| 94.                                    | «Թանթրվենի,<br>Տիգրանի»                 | Արզնի առողջարանի մոտ, Հրազդան գետի ափին, ծ.մ-ից 1350 մ<br>բարձրության վրա                                                                    | Կենսաբանական հուշարձան                                                                  |   |
| <b>Ընդամենը՝ ՀՀ Կոտայքի մարզում-33</b> |                                         |                                                                                                                                              | Երկրաբանական – 20<br><br>Ջրաերկրաբանական – 5<br><br>Ջրագրական – 4<br><br>Բնապատմական- 1 | - |

|      |                           |                                                                                                                         |                           |  |
|------|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|--|
|      |                           |                                                                                                                         | Կենսաբանական - 3          |  |
|      |                           | <b><u>ՀՀ Շիրակի մարզ</u></b>                                                                                            |                           |  |
| 95.  | «Ամասիայի» քարանձավ       | Ամասիա գյուղից 1.5 կմ արլ., Ախուրյան գետի կիրճի աջ ափին, նրա հունից 80 մ բարձրության վրա, ծ.մ-ից 2000 մ բարձրության վրա | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 96.  | «Կրիա» քարե բնական քանդակ | Երևան-Գյումրի խճուղու ձախ կողմում, Լանջիկ և Մարալիկ բնակավայրերի միջև                                                   | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 97.  | «Ամասիայի աղբյուր N 1»    | Ամասիա գյուղից 1.5 կմ հվ-արմ., Ախուրյան գետի կիրճի ձախ ափին, ծ.մ-ից 1735 մ բարձրության վրա                              | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 98.  | «Ամասիայի աղբյուր N 2»    | Ամասիա գյուղից 1.5 կմ հվ-արմ, Ախուրյան գետի կիրճի ձախ ափին, ծ.մ-ից 1750 մ բարձրության վրա                               | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 99.  | «Ամասիայի աղբյուր N 3»    | Ամասիա գյուղից 1.8 կմ հվ-արմ., Ախուրյան գետի կիրճի ձախ ափին, ծ.մ-ից 1745 մ բարձրության վրա                              | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 100. | «Գոմերի տակի աղբյուր»     | Աշոցք գյուղից հվ-արլ. Ծայրամասում, ծ.մ-ից 1980 մ բարձրության վրա                                                        | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 101. | «Ձորաղբյուր»              | Բավրա գյուղից 5 կմ հս-արլ, ծ.մ-ից 2430 մ բարձրության վրա                                                                | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 102. | «Ջույգաղբյուր» աղբյուր    | Ջույգաղբյուր գյուղից 200 մ արմ, Աշոցք գետակի աջ ափին, ծ.մ-ից 2015 մ բարձրության վրա                                     | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 103. | «Լուսաղբյուր» աղբյուր     | Հարթաշեն գյուղից 1.2 կմ արլ., Գյումրի-Տաշիր ավտոճանապարհից 150 մ ձախ, ծ.մ-ից 2030 մ բարձրության վրա                     | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 104. | «Անանուն» աղբյուր         | Հարթաշեն գյուղի դպրոցից 1.8 կմ հս-արլ, ծ.մ-ից 2180 մ բարձրության վրա                                                    | Ջրաերկրաբանական           |  |

|                                       |                                 |                                                                        |                                                                             |   |
|---------------------------------------|---------------------------------|------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|---|
|                                       |                                 |                                                                        | հուշարձան                                                                   |   |
| 105.                                  | «Անանուն» լիճ                   | Արթիկի ենթաշրջան, Ախուրյանի ջրավազանում, ծ.մ-ից 3200 մ բարձրության վրա | Ջրագրական հուշարձան                                                         |   |
| 106.                                  | «Արքայական» լիճ                 | Մանթաշ գետի վերին հոսանքում, ծ.մ-ից 3050 մ բարձրության վրա             | Ջրագրական հուշարձան                                                         |   |
| 107.                                  | «Ամասիայի» ջրվեժ                | Ախուրյան գետի աջակողմյան վտակի վրա, համանուն գյուղից արլ.              | Ջրագրական հուշարձան                                                         |   |
| 108.                                  | «Մանթաշի» ջրվեժներ              | Մեծ Մանթաշ գյուղից 16 կմ հվ-արմ, համանուն գետի աջ վտակի վրա            | Ջրագրական հուշարձան                                                         |   |
| 109.                                  | «Դողդոջուն կաղամախու ծառուտներ» | Ամասիա գյուղից 3 կմ արմ., ծ.մ-ից 3200 մ բարձրության վրա                | Կենսաբանական հուշարձան                                                      |   |
| 110.                                  | «Փետրախոտային տափաստան»         | Ամասիա գյուղից 3 կմ հս-արմ.                                            | Կենսաբանական հուշարձան                                                      |   |
| <b>Ընդամենը՝ ՀՀ Շիրակի մարզում-16</b> |                                 |                                                                        | Երկրաբանական – 2<br>Ջրաերկրաբանական –8<br>Ջրագրական – 4<br>Կենսաբանական – 2 | - |
|                                       |                                 | <b><u>ՀՀ Սյունիքի մարզ</u></b>                                         |                                                                             |   |
| 111.                                  | «Սատանա» բնական քանդակ          | Գորիս քաղաքից մոտ 1,0 կմ հս-արլ, Գորիս-Ստեփանակերտ խճուղու ձախ կողմում | Երկրաբանական հուշարձան                                                      |   |
| 112.                                  | «Անանուն» ժայռ-մնացուկներ       | Գորիս քաղաքի շրջակայքում                                               | Երկրաբանական հուշարձան                                                      |   |
| 113.                                  | «Անանուն» ռելիեֆի փոքր ձևեր     | Սիսիան քաղաքի հս-արլ. եզրին                                            | Երկրաբանական հուշարձան                                                      |   |

|      |                                 |                                                                           |                        |              |
|------|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|------------------------|--------------|
| 114. | «Անանուն» ռեփեֆի փոքր ձևեր      | Քաջարանի հանքային ջրի աղբյուրից հս-արլ., Ողջի գետի ձախ ափին               | Երկրաբանական հուշարձան |              |
| 115. | «Մալևի ինտրուզիա» ներժայթուկ    | Մեղրիի ենթատարածք, Ալվանք գյուղից մոտ 1-1,5 կմ հս., լքված Մալև գյուղի մոտ | Երկրաբանական հուշարձան |              |
| 116. | «Անանուն» ապարների մերկացումներ | Երևան-Սիսիան խճուղու 180-181 կմ-ի ձախ և աջ կողմերում                      | Երկրաբանական հուշարձան |              |
| 117. | «Խորձոր» V-աձև կիրճ             | Խնածախ գյուղից 1.5-2.0 կմ հս-արլ.                                         | Երկրաբանական հուշարձան |              |
| 118. | «Անանուն» էրոզիոն ռեփեֆ         | Խնածախ գյուղից 2,5 կմ հս-արլ, Երձոր տանող ճանապարհի ձախ կողմում           | Երկրաբանական հուշարձան |              |
| 119. | «Անանուն» սյունաձև բազալտներ    | Հալիձոր գյուղից 2 կմ արմ., Որոտանի կիրճում                                | Երկրաբանական հուշարձան |              |
| 120. | «Անանուն» ապլիտային դայկաներ    | Կապան քաղաքից 30-35 կմ հվ.                                                | Երկրաբանական հուշարձան |              |
| 121. | «Հերթ» որմնաքանդակ              | Սիսիան քաղաքից 3 կմ հս-արմ., «Շաքի» ջրվեժի մոտ                            | Երկրաբանական հուշարձան |              |
| 122. | «Փղի ճտեր» որմնաքանդակ          | Կապան քաղաքից մոտ 25 կմ հվ., «Շիկահող» պետարգելոց տանող ճանապարհին        | Երկրաբանական հուշարձան |              |
| 123. | «Անանուն» սյունաձև բազալտներ    | Որոտան գյուղի հվ-արմ. եզրին                                               | Երկրաբանական հուշարձան |              |
| 124. | «Անանուն» սյունաձև բազալտներ    | Որոտան գյուղի հվ-արմ. եզրին                                               | Երկրաբանական հուշարձան |              |
| 125. | «Շիշքար» (բաղաքար) դայկա        | Բաղաքար գետի աջ և ձախ կողմերում                                           | Երկրաբանական հուշարձան |              |
| 126. | «Անանուն» բուրգանման մնացուկներ | Վերիշեն գյուղից 2 կմ հս., Գորիս-Խոզնավար ճանապարհի ձախ կողմում            | Երկրաբանական հուշարձան |              |
| 127. | «Սատանի կամուրջ» բնական կամուրջ | Տաթև գյուղից 2,5 կմ հս-արլ.                                               | Երկրաբանական հուշարձան | 29.09.2015թ. |

|      |                              |                                                                                                                      |                           |        |
|------|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|--------|
|      |                              |                                                                                                                      |                           | N276-Ն |
| 128. | «Բնական թունել»              | Քարահունջ գյուղի մոտ, Գորիս-Կապան խճուղու վրա                                                                        | Երկրաբանական հուշարձան    |        |
| 129. | «Ագարակի» բրածո ֆլորա        | Ագարակ քաղաք                                                                                                         | Երկրաբանական հուշարձան    |        |
| 130. | «Շամբի» բրածո ֆլորա և ֆաունա | Շամբ գյուղից 500 մ հս-արմ, Որոտան գետի ձախ ափին, 1300 մ բարձրության վրա                                              | Երկրաբանական հուշարձան    |        |
| 131. | «Ջրաղացի» աղբյուրներ         | Անգեղակոթ գյուղի հվ-արմ. մասում, ծ.մ-ից 1770 մ բարձրության վրա                                                       | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |        |
| 132. | «Ծործոր» աղբյուրներ          | Անգեղակոթ գյուղից 4 կմ հեռավորության վրա, Ծործոր գետի աջ ափին, ծ.մ-ից 1650 մ բարձրության վրա                         | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |        |
| 133. | «Վարդանաձորի» աղբյուրներ     | Անգեղակոթ գյուղից 17 կմ հվ-արմ., Սիսիան-Նախիջևան ավտոճանապարհից 160մ ներքև                                           | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |        |
| 134. | «Սմուլի» աղբյուր             | Անգեղակոթ գյուղից հվ-արլ. մասում, ծ.մ-ից 1740 մ բարձրության վրա                                                      | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |        |
| 135. | «Անապատի» աղբյուր            | Անգեղակոթ գյուղի հարավային ծայրամասում, ծ.մ-ից 1840 մ բարձրության վրա                                                | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |        |
| 136. | «Ջրաղացի» աղբյուր            | Բարձրավան գյուղից 0.5 կմ հս-արմ., ծ.մ-ից 1350 մ բարձրության վրա                                                      | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |        |
| 137. | «Սևջուր» աղբյուր             | Սյունիքի մարզ, Գեղի գյուղի հս. ծայրամասում, Գեղի գետի ձախ ափին, ջրաղացի և կամրջի միջև, ծ.մ-ից 1600 մ բարձրության վրա | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |        |
| 138. | «Արքայից» աղբյուր            | Դավիթ Բեկ գյուղի հս. ծայրամասում, Քաշունի գետի կիրճի աջ ափին, ջրաղացի և կամրջի միջև, ծ.մ-ից 1065 մ բարձրության վրա   | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |        |

|      |                       |                                                                                                                                          |                           |  |
|------|-----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|--|
| 139. | «Քյահրիզ» աղբյուր     | Նոնաձոր գյուղից 1.5 կմ հս-արլ., ծ.մ-ից 670 մ բարձրության վրա                                                                             | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 140. | «Անանուն» աղբյուր     | Շաքի գյուղի հս-արմ. ծայրամասում, ծ.մ-ից 1685 մ բարձրության վրա                                                                           | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 141. | «Մեծ Նավի» աղբյուր    | Շինուհայր գյուղից 0.5 կմ հս-արմ., ճամփեզրին, խաչքարի մոտ                                                                                 | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 142. | «Որոտան» աղբյուր      | Որոտան գյուղի հս. ծայրամասում                                                                                                            | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 143. | «Կաթնաղբյուր» աղբյուր | Տանձավեր գյուղի հվ-արմ. ծայրամասում, անտառի եզրին, Քաշունի գետի աջ ափին, ծ.մ-ից 1570 մ բարձրության վրա                                   | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 144. | «Սպիտակջուր» աղբյուր  | Տանձատափ գյուղից 1.4 կմ հվ, անանուն գետակի ձախ ափին, ծ.մ-ից 1480 մ բարձրության վրա                                                       | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 145. | «Շռան» աղբյուր        | Քաշունի գյուղից 1.2 կմ հվ-արլ., ծ.մ-ից 1930 մ բարձրության վրա                                                                            | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 146. | «Ներքին» աղբյուր      | Քարահունջ գյուղի հվ. մասում, սողանքի մարմնի աջ կողմում, ծ.մ-ից 1250 մ բարձրության վրա                                                    | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 147. | «Ծաղկարի» լիճ         | Զանգեզուրի լեռնաշղթայի կատարային հատվածում, Ծաղկարի գետի վերնամասում, Քաջարան քաղաքից մոտ 10 կմ հվ-արմ., ծ.մ-ից 3271,5 մ բարձրության վրա | Ջրագրական հուշարձան       |  |
| 148. | «Կապուտան» (Գոգի) լիճ | Սյունիքի մարզ, Քաջարան գետի ակունքներում, Քաջարան քաղաքից մոտ 5-6 կմ հվ-արմ., ծ.մ-ից 3202 մ բարձրության վրա                              | Ջրագրական հուշարձան       |  |
| 149. | «Անտակ» լիճ           | Սյունիքի մարզ, Բոնակոթ գյուղի Զարդով ջրամբարից 1 կմ հս-արմ.                                                                              | Ջրագրական հուշարձան       |  |

|      |                                                       |                                                                                                         |                       |  |
|------|-------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|--|
| 150. | «Գազանա» լիճ                                          | Սյունիքի մարզ, Գեղի գյուղի ակունքներում, Գեղի գյուղից մոտ 9 կմ հս-արլ., ծ.մ-ից 3111,8 մ բարձրության վրա | Ջրագրական հուշարձան   |  |
| 151. | «Կապույտ» լիճ                                         | Սյունիքի մարզ, Մեղրի գետի ակունքներում, Լիճք գյուղից մոտ 8 կմ հս-արմ.                                   | Ջրագրական հուշարձան   |  |
| 152. | «Բերդալիճ» լիճ                                        | Սյունիքի մարզ, Ծղուկ գյուղից 13 կմ հս-արլ., ծ.մ-ից 3005, 7 մ բարձրության վրա                            | Ջրագրական հուշարձան   |  |
| 153. | «Կապուտջուղ» ջրվեժներ                                 | Սյունիքի մարզ, Քաջարան քաղաքից 3.0 կմ արմ., Կապուտջուղ գետակի վրա                                       | Ջրագրական հուշարձան   |  |
| 154. | «Շինուհայր» ջրվեժ                                     | Սյունիքի մարզ, Որոտան գետի ձախ կողմում, Հին Շինուհայրից 0.5 կմ հս-արմ.                                  | Ջրագրական հուշարձան   |  |
| 155. | «Աղվան» ջրվեժ                                         | Սյունիքի մարզ, Մեղրի գետի ձախ վտակ Մալև գետակի, լքված Մալև գյուղից 2.0 կմ հվ-արլ.                       | Ջրագրական հուշարձան   |  |
| 156. | «Վարդանիժոր» ջրվեժ                                    | Սյունիքի մարզ, Վարդանիժոր գյուղից 2.5 կմ հս-արմ., Բերդաքար գետի Վարդանիժոր վտակի վրա                    | Ջրագրական հուշարձան   |  |
| 157. | «Աջիբաջ» ջրվեժ                                        | Սյունիքի մարզ, Գեղի գետի ձախակողմյան Աջիաջ վտակի վրա, համանուն գյուղից 4 կմ հս-արմ.                     | Ջրագրական հուշարձան   |  |
| 158. | «Շաքի» ջրվեժ                                          | Սյունիքի մարզ, Որոտան գետի ձախակողմյան Շաքի վտակի վրա                                                   | Ջրագրական հուշարձան   |  |
| 159. | «Պառավաձոր» ջրվեժ                                     | Սյունիքի մարզ, Բերդաքար գետի ձախակողմյան վտակի վրա, Վարդանիժոր գյուղից 3 կմ հս-արմ.                     | Ջրագրական հուշարձան   |  |
| 160. | Ս. Վարդան եկեղեցու քարայր կացարանի և աղբյուրի համալիր | Սյունիքի մարզ, Անգեղակոթ գյուղից 0.5 կմ արմ., Անգեղակոթ-Շաղաթ ճանապարհից աջ                             | Բնապատմական հուշարձան |  |
| 161. | Արծվանիկ գյուղի բնական քարանձավներ                    | Սյունիքի մարզ, Արծվանիկ գյուղից 3 կմ հվ., Երիցավանքի շրջակայքում                                        | Բնապատմական հուշարձան |  |
| 162. | «Որոտան» բնապատմական համալիր                          | Սյունիքի մարզ, Որոտան գյուղի հվ-արմ. եզրին աջ ու ձախ ափերին                                             | Բնապատմական հուշարձան |  |



|                                          |                                         |                                                                            |                                                                                                 |                         |
|------------------------------------------|-----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| 163.                                     | Հին Գորիսի («Կյորես») հրաբխային ապարներ | Սյունիքի մարզ, Գորիս քաղաքի արլ. մասում, Վարարակ գետի ձախ ափին             | Բնապատմական հուշարձան                                                                           |                         |
| 164.                                     | «Մեղրիի սոսի»                           | Սյունիքի մարզ, քաղ. Մեղրի                                                  | Կենսաբանական հուշարձան                                                                          |                         |
| 165.                                     | «Շիբլյակ»                               | Սյունիքի մարզ, Կապան քաղաք, Առաջաձոր տեղամասում, 800-900 մ բարձրության վրա | Կենսաբանական հուշարձան                                                                          |                         |
| 166.                                     | «Սֆազնումային մամուլներ»                | Սյունիքի մարզ, Գոռայք գյուղից 5-6 կմ հս., Որոտանի լեռնանցքի մոտ            | Կենսաբանական հուշարձան                                                                          |                         |
| <b>Ընդամենը՝ ՀՀ Սյունիքի մարզում՝ 56</b> |                                         |                                                                            | Երկրաբանական – 20<br>Ջրաերկրաբանական–16<br>Ջրագրական – 13<br>Բնապատմական- 4<br>Կենսաբանական - 3 | 1                       |
| <b><u>ՀՀ Վայոց ձորի մարզ</u></b>         |                                         |                                                                            |                                                                                                 |                         |
| 167.                                     | «Բլրաբերդ» հրաբխային գմեթ               | Եղեգնաձոր-Վայք ճանապարհի աջ կողմում                                        | Երկրաբանական հուշարձան                                                                          |                         |
| 168.                                     | «Սատանայի աշտարակ» սյունաձև բազալտներ   | Վայք-Ջերմուկ հին ճանապարհին, Արփա գետի կիրճում                             | Երկրաբանական հուշարձան                                                                          |                         |
| 169.                                     | «Բախտի կամար» բնական քարե թունել        | Ջերմուկ քաղաք, Արփա գետի կիրճում                                           | Երկրաբանական հուշարձան                                                                          | 05.08.2014թ.<br>N 219-Ն |
| 170.                                     | «Անանուն» որմնաքանդակներ                | Երևան-Գորիս խճուղու ձախ կողմում, Ջերմուկ տանող ճանապարհից 44 մ դեպի Գորիս  | Երկրաբանական հուշարձան                                                                          |                         |

|      |                                           |                                                                                  |                        |                         |
|------|-------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|------------------------|-------------------------|
| 171. | «Անանուն» լավային ծալքեր                  | Ջերմուկ քաղաքից 5 կմ հվ-արլ.                                                     | Երկրաբանական հուշարձան |                         |
| 172. | «Վարդան Մամիկոնյան» քարե քանդակ           | Կեչուտի ջրամբարից 2 կմ հվ., Արփա գետի կիրճում, Վայք-Ջերմուկ հին ճանապարհին       | Երկրաբանական հուշարձան | 05.08.2014թ.<br>N 219-Ն |
| 173. | «Ցիցքար» ժայռագագաթ                       | Վայք քաղաքից 0.5 կմ հս-արմ.                                                      | Երկրաբանական հուշարձան |                         |
| 174. | «Տորք Անգեղ» քարե քանդակ                  | Ագարակաձոր գյուղից 1.5 կմ հվ-արլ., Անապատե վայրում                               | Երկրաբանական հուշարձան |                         |
| 175. | «Սֆինքս» քարե քանդակ                      | Ագարակաձոր գյուղ, Գրավ գետի կիրճում                                              | Երկրաբանական հուշարձան |                         |
| 176. | «Սպիտակ քար» ժայռ-մնացուկ                 | Աղավնաձոր գյուղից 3 կմ հս-արմ., Աղավնաձոր-Ելփին ճանապարհի աջ կողմում             | Երկրաբանական հուշարձան |                         |
| 177. | «Անանուն» տեկտոնական խախտում              | Արենի գյուղի արլ. մասում, Արփա գետի ձախ ափին                                     | Երկրաբանական հուշարձան |                         |
| 178. | «Պահակային աշտարակ», էրոզիոն ժայռ-մնացուկ | Վայք-Ջերմուկ հին ճանապարհին, Արփա գետի կիրճում, Գնդեվազ գյուղի դիմաց             | Երկրաբանական հուշարձան |                         |
| 179. | «Անանուն» դայկա                           | Գնդեվազ գյուղից 1-1.5 կմ հս-արլ., Արփա գետի կիրճում, Վայք-Ջերմուկ հին ճանապարհին | Երկրաբանական հուշարձան |                         |
| 180. | «Անանուն» դայկաներ                        | Գնդեվազ գյուղից 4 կմ հս-արլ., Արփա գետի կիրճում, Վայք-Ջերմուկ հին ճանապարհին     | Երկրաբանական հուշարձան |                         |
| 181. | «Անանուն» սյունաձև անջատմամբ բազալտներ    | Գոմք գյուղի հս-արլ. մասում, ձորակի աջ կողմում                                    | Երկրաբանական հուշարձան |                         |
| 182. | «Անանուն» դայկա                           | Ելփին գյուղի հվ. եզրին                                                           | Երկրաբանական հուշարձան |                         |

|      |                                 |                                                                                                                           |                           |  |
|------|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|--|
| 183. | «Անանուն» խզվածքային կառուցվածք | Ելփին գյուղի արմ. ծայրամասում                                                                                             | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 184. | «Անանուն» քարե քանդակներ        | Խնձորուտ գյուղից 2.0 կմ հս., Զառիթափ-Խնձորուտ ավտոճանապարհի երկու կողմում                                                 | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 185. | «Վայոցսար» (Դալիկ) հրաբուխ      | Կարմրաշեն գյուղից 3.0 կմ հվ-արմ.                                                                                          | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 186. | «Անանուն» լավային հոսք          | Շատին գյուղից 0.5 կմ արլ.                                                                                                 | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 187. | «Անանուն» դայկայանման մարմին    | Վերնաշեն գյուղից հս.                                                                                                      | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 188. | «Գետիկվանքի»բրածո ֆլորա         | Գետիկվանք գյուղից 3 կմ հս-արլ, 2240 մ բարձրության վրա                                                                     | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 189. | «Ազատեկի» բրածո ֆլորա           | Ազատեկ գյուղի մոտ                                                                                                         | Երկրաբանական հուշարձան    |  |
| 190. | «Ջերմուկի» աղբյուրներ           | Ջերմուկ առողջարանի տարածքում, ծ.մ-ից 2140 մ բարձրության վրա                                                               | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 191. | «Յոթաղյուր» աղբյուր             | Ջերմուկ քաղաքից 10 կմ հս-արլ. դեպի Ալ լիճ տանող ճանապարհին, Ջերմուկի հրաբխային պլատոյի վրա, ծ.մ-ից 2610 մ բարձրության վրա | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 192. | «Գրավի» աղբյուր                 | Աղավնաձոր գյուղից 5 կմ հվ., Գրավ գետի հովտում, ծ.մ-ից 1630 մ բարձրության վրա                                              | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 193. | «Պարույր Սևակ» աղբյուր          | Աղավնաձոր գետի վերին հոսանքում, ծ.մ-ից 1985 մ բարձրության վրա                                                             | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |
| 194. | «Արտաղբյուր» աղբյուր            | Եղեգիս գյուղից 2.7 կմ հս-արլ., Եղեգիս գետի աջ ափին, ծ.մ-ից 1840 մ բարձրության վրա                                         | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |  |

|      |                            |                                                                                                       |                           |                         |
|------|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------------|
| 195. | «Զրովանք» աղբյուր          | Արփի գյուղից 3 կմ հվ-արլ., Արփա գետի ձախ վտակ Զրովանք գետակի ակունքում, ծ.մ-ից 1345 մ բարձրության վրա | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |                         |
| 196. | «Առնետի» աղբյուր           | Խաչիկ գյուղից 3 կմ հս-արլ., ծ.մ-ից 1780 մ բարձրության վրա                                             | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |                         |
| 197. | «Բազմաղբյուր» աղբյուրներ   | Հերիեր գյուղի մոտ, ծ.մ-ից 1508 մ բարձրության վրա                                                      | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |                         |
| 198. | «Մոզ» աղբյուր              | Մալիշկա գյուղից 2.5 կմ արլ., Արփա գետի կիրճի աջ ափին, ծ.մ-ից 1170 մ բարձրության վրա                   | Ջրաերկրաբանական հուշարձան |                         |
| 199. | «Հովվալիճ»                 | Ջերմուկ քաղաքից մոտ 15 կմ հս., Արփա գետի աջ վտակի վերին հոսանքում                                     | Ջրագրական հուշարձան       |                         |
| 200. | «Բարձրունի» լիճ            | Բարձրունի գյուղից 3 կմ արլ., ծ.մ-ից 2760 մ բարձրության վրա                                            | Ջրագրական հուշարձան       |                         |
| 201. | «Հայելի» լիճ               | Արտավան գյուղից 2 կմ արլ., ծ.մ-ից 2100 մ բարձրության վրա                                              | Ջրագրական հուշարձան       |                         |
| 202. | «Անանուն» լիճ              | Կապույտ գյուղից 3 կմ հվ-արլ., ծ.մ-ից 2150 մ բարձրության վրա                                           | Ջրագրական հուշարձան       |                         |
| 203. | «Սրալիճ» լիճ               | Մարտիրոս գյուղից 0,5 կմ արլ., ծ.մ-ից 1937 մ բարձրության վրա                                           | Ջրագրական հուշարձան       |                         |
| 204. | «Մարտիրոս» լիճ (Վերին լիճ) | Մարտիրոս գյուղից 1,5 կմ արլ., ծ.մ-ից 2145 մ բարձրության վրա                                           | Ջրագրական հուշարձան       |                         |
| 205. | «Ջերմուկ» («Յուլք») ջրվեժ  | Արփա գետի աջակողմյան Ջերմուկ վտակի վրա                                                                | Ջրագրական հուշարձան       | 05.08.2014թ.<br>N 219-Ն |
| 206. | «Քարավազ» ջրվեժ            | Հերիեր գետի աջակողմյան վտակի վրա, Կարմրաշեն գյուղից 2 կմ արլ.                                         | Ջրագրական հուշարձան       |                         |
| 207. | «Հերիեր» ջրվեժ             | Հերիեր գետի վրա, համանուն գյուղից 2.5 կմ հս.                                                          | Ջրագրական հուշարձան       |                         |

|                                             |                                           |                                                                                                      |                                                                                                                  |                             |
|---------------------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| 208.                                        | «Գետիկվանք» ջրվեժ                         | Եղեգիս գետի աջակողմյան վտակի վրա, Վարդահովիտ գյուղից 0.5 կմ արմ.                                     | Ջրագրական հուշարձան                                                                                              |                             |
| 209.                                        | «Սմատասար»<br>բնապատմական<br>համալիր      | Արտաույնք գյուղից 0.75 կմ արլ.                                                                       | Բնապատմական հուշարձան                                                                                            |                             |
| 210.                                        | Պոռշաերդի<br>բնապատկերներ                 | Գլաձոր գյուղից 6 կմ հս.                                                                              | Բնապատմական հուշարձան                                                                                            |                             |
| 211.                                        | «Բերդի գլուխ» ամրոցի<br>հրվանդան          | Գնդեվազ գյուղի հս-արմ. եզրին                                                                         | Բնապատմական հուշարձան                                                                                            | 05.08.2014թ.<br><br>N 219-Ն |
| 212.                                        | Վարդանես լճի համալիր                      | Ելփին գյուղից 3.5-4 կմ հս-արլ., նախկին Վարդանես գյուղի ավերակների մոտ, ծ.մ-ից 1748 մ բարձրության վրա | Բնապատմական հուշարձան                                                                                            |                             |
| 213.                                        | «Սուրբ Գևորգ»<br>աղբյուրների խումբ        | Հերիեր գյուղի հվ. մասում, Հերիեր գետի աջ ափին                                                        | Բնապատմական հուշարձան                                                                                            |                             |
| 214.                                        | Մարտիրոս գյուղի<br>բնապատմական<br>համալիր | Մարտիրոս գյուղից 2.0 հվ-արլ., Նզար լեռան արմ. լանջին                                                 | Բնապատմական հուշարձան                                                                                            |                             |
| 215.                                        | «Կորնգան եղջյուրավոր»                     | Վարդենյաց լեռնանցք, Աղնջաձոր գյուղից 3 կմ հս-արմ.                                                    | Կենսաբանական հուշարձան                                                                                           |                             |
| <b>Ընդամենը՝ ՀՀ Վայոց ձորի մարզում - 49</b> |                                           |                                                                                                      | Երկրաբանական – 23<br><br>Ջրաերկրաբանական – 9<br><br>Ջրագրական – 10<br><br>Բնապատմական- 6<br><br>Կենսաբանական - 1 | 4                           |
|                                             |                                           | <b><u>ՀՀ Տավուշի մարզ</u></b>                                                                        |                                                                                                                  |                             |

|      |                                                   |                                                                                                                                                                                                                                          |                        |                         |
|------|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|-------------------------|
| 216. | Կովասարի փոխակերպարային թերթաքարեր                | Բերդ քաղաքից մոտ 20 կմ հարավ՝ Վարագաջուր (Հախում) գետի վերին հոսանքի ավազանում, Վարագաջուրի ձախ վտակ Կառնուտի և Վարագաջուր գետի աջ չոր վտակի հատման կետում, Կառնուտ վտակի հոսանքն ի վեր գնացող գրունտային ավտոճանապարհի աջ կողմում       | Երկրաբանական հուշարձան | 05.08.2014թ.<br>N 220-Ն |
| 217. | «Կալաքար» լեռ                                     | Ծաղկավան գյուղից մոտ 6 կմ հարավ-արևմուտք, Վարագաջուր (Հախում) գետի ձախափնյա անտառապատ լանջին՝ գրունտային ճանապարհի աջ կողմում, 12-13 դարերի Շահմուրադ (Չխմուրադի, կամ Գետակիցք վանքի) վանքային համալիրից մոտ 150 մ դեպի հյուսիս-արևմուտք | Երկրաբանական հուշարձան | 05.08.2014թ.<br>N 220-Ն |
| 218. | «Չինչինի անկյունային աններդաշնակություն»          | Չինչին գյուղի հվ-արլ. եզրին                                                                                                                                                                                                              | Երկրաբանական հուշարձան | 05.08.2014թ.<br>N 220-Ն |
| 219. | «Չինչինի սանդղափուլ քարափներ»                     | Չինչին գյուղից ուղիղ գծով 1.5կմ հարավ-արևելք, Հախում գետի աջակողմյան լանջին                                                                                                                                                              | Երկրաբանական հուշարձան | 05.08.2014թ.<br>N 220-Ն |
| 220. | «Պլագիոգրանիտ-պորֆիրային դայք»                    | Բերդ ավանից 6.5 կմ հվ-արմ, Տավուշ գետի ձախ ափին, գետից 5 մ բարձրության վրա                                                                                                                                                               | Երկրաբանական հուշարձան | 05.08.2014թ.<br>N 220-Ն |
| 221. | «Քվարցային պլագիոպորֆիրների սյունաձև անջատումներ» | Հովք գյուղից 900 մ դեպի հս-ալ., Աղստև գետի ձախ ափին, Երևան-Իջևան ավտոմայրուղու ձախ կողմում                                                                                                                                               | Երկրաբանական հուշարձան | 05.08.2014թ.<br>N 220-Ն |
| 222. | «Փայտասար» քարանձավների համալիր                   | Կողբ գյուղից 4 կմ հարավ                                                                                                                                                                                                                  | Երկրաբանական հուշարձան | 05.08.2014թ.<br>N 220-Ն |
| 223. | «Օձաքար» լեռ                                      | Պառավաքար գյուղից 3 կմ (ուղիղ գծով 1 կմ) հյուսիս-արևմուտք, Պառավաքար-Վազաշեն գրունտային ավտոճանապարհի աջ կողմում՝ Պառավաքար լեռնագագաթից 1,5 կմ հարավ-արևմուտք, Կաղնուտաթում լեռնագագաթից մոտ 3 կմ հյուսիս-արևելք                        | Երկրաբանական հուշարձան | 05.08.2014թ.<br>N 220-Ն |

|                                          |                              |                                                                                                                                                 |                                          |                         |
|------------------------------------------|------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------|
| 224.                                     | «Զորականի սոսի»              | Տավուշի մարզ, Զորական գյուղական համայնքի վարչական սահմանում                                                                                     | Կենսաբանական հուշարձան                   | 05.08.2014թ.<br>N 220-Ն |
| 225.                                     | «Վարդան Մամիկոնյանի կաղնի»   | Տավուշի մարզ, Ակնաղբյուր գյուղական համայնք                                                                                                      | Կենսաբանական հուշարձան                   | 05.08.2014թ.<br>N 220-Ն |
| 226.                                     | «Սարի գյուղի սոսի»           | Տավուշի մարզ, Սարիգյուղ գյուղական համայնք, Երևան-Նոյեմբերյան ճանապարհից աջ                                                                      | Կենսաբանական հուշարձան                   | 05.08.2014թ.<br>N 220-Ն |
| 227.                                     | «Գետահովտի մամուռապատ ժայռ»  | Տավուշի մարզ, Գետահովտ գյուղից մոտ 1.8 կմ հյուսիս-արևմուտք՝ Սառնաջուր գետի ձախ ափին                                                             | Կենսաբանական հուշարձան                   | 05.08.2014թ.<br>N 220-Ն |
| 228.                                     | «Զիկատարի տանձուտ»           | Տավուշի մարզ, «Զիկատար» ուսումնական կենտրոնից հարավ-արևմուտք, 600 մ. «Հայանտառ» ՊՈԱԿ-ի Նոյեմբերյանի անտառոտնտեսության Զիկատարի անտառապետություն | Կենսաբանական հուշարձան                   | 05.08.2014թ.<br>N 220-Ն |
| 229.                                     | «Ոսկեպարի կենի»              | Տավուշի մարզ, «Հայանտառ» ՊՈԱԿ-ի Նոյեմբերյանի անտառոտնտեսության Զուջևանի անտառապետություն, Ոսկեպար համայնքից 6 կմ հարավ-արևմուտք                 | Կենսաբանական հուշարձան                   | 05.08.2014թ.<br>N 220-Ն |
| 230.                                     | «Ջոնջուկուտ»                 | Տավուշի մարզ, «Հայանտառ» ՊՈԱԿ-ի Նոյեմբերյանի անտառոտնտեսության Դովեղի անտառապետություն, արեկամավան համայնքից 1 կմ հարավ-արևմուտք                | Կենսաբանական հուշարձան                   | 05.08.2014թ.<br>N 220-Ն |
| <b>Ընդամենը՝ ՀՀ Տավուշի մարզում - 15</b> |                              |                                                                                                                                                 | Երկրաբանական – 8<br><br>Կենսաբանական – 7 | 15                      |
| 231.                                     | «Անանուն» սյունաձև բազալտներ | քաղ. Երևան<br><br>Հրազդանի կիրճի ձախափնյա մասում, Ս. Սարգիս եկեղեցու մոտ                                                                        | Երկրաբանական հուշարձան                   |                         |

|                                |                                 |                                                                                     |                        |           |
|--------------------------------|---------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|-----------|
| 232.                           | «Անանուն» սյունաձև<br>բազալտներ | Հրազդանի կիրճի ձախսափնյա մասում մանկական Ե/գ տանող թունելի<br>արմ. ճակատամուտքի մոտ | Երկրաբանական հուշարձան |           |
| <b>Ընդամենը՝ քաղ. Երևանում</b> |                                 |                                                                                     | Երկրաբանական – 2       | -         |
| <b>Ընդամենը՝ 232</b>           |                                 |                                                                                     |                        | <b>31</b> |